

ло досліджено. Тому подальша робота в дослідженні громадських мисливських організацій дасть змогу повніше осмислити взаємини в національних стосунках між польською та українською націями, роль мисливства в економіці, висвітлення культури (традиції, художні твори, методи полювання, специфічну мисливську мову), яка була притаманна тодішньому суспільству.

Література

1. **Myśliwstwo wschodnie**: księga pamiątkowa łowiectwa wschodniego. – Wilno: Skład główny w towarzystwie łowieckim ziem wschodnich w Wilnie, 1935. – S. 1-3.
2. **Krogulski S.** Pół wieku: zarys działalności małopolskiego towarzystwa łowieckiego 1876-1926. – Lwów: Nakładem małopolskiego towarzystwa łowieckiego, 1929. – S. 53.
3. **Krogulski S.** Pół wieku: zarys działalności małopolskiego towarzystwa łowieckiego 1876-1926. – Lwów: Nakładem małopolskiego towarzystwa łowieckiego, 1929. – S. 6.
4. **Когутяк М.** Галичина: сторінки історії. Нарис суспільно-політичного руху (XIX ст. – 1939 р.). – Івано-Франківськ, 1993. – С. 188.
5. (ДАІФО) Державний Архів Івано-Франківської області. ф.2. оп.3. спр. 376. арк. 56.
6. (ДАІФО) Державний Архів Івано-Франківської області. ф. 2. оп.3. спр. 376. арк. 50.
7. (ДАІФО) Державний Архів Івано-Франківської області. ф.2. оп. 3. спр. 376. арк. 43.
8. **Левицький О.** Ловецьке товариство "Ватра" / О. Левицький, І. Остап'як // Альманах Станіславівської землі : зб. матеріалів до історії Станіслава і Станіславщини. – Нью-Йорк-Торонто-Мюнхен, 1975. – С. 471-472.
9. **Ковпак В.** Особливості спортивної політики редакції часопису "Новий час" (1923-1939) / В. Ковпак // Вісник Львівського університету ім. Івана Франка. – 2007. – Вип. 31. – С. 184-193.
10. **Мельник М.** Мисливські оповідання Романа Купчинського / М. Мельник // Вісник Львівського університету ім. Івана Франка. – Вип. 35. – 2004. – С. 289-296.

Против О.Р. Станиславское охотничье товарищество "Ватра" 1925-1939 годов

Проанализированы направления деятельности Станиславского охотничьего общества "Ватра". Сделана попытка оценки направлений его работы, хозяйственного и культурного наследия. Последующая работа в исследовании общественных охотничьих организаций даст возможность полнее осмыслить взаимоотношения в национальных отношениях между польским и украинским народами.

Protsiv O.P. Stanislaviv hunting society "Vatra" ("Bonfire"), 1925-1939

It was illustrated all directions of activity the Stanislaviv hunting society "Vatra". It was made attempt to value its work, economic and cultural inheritance. Subsequent work in research of public huntings organizations will enable completer to comprehend mutual relations in national relations between Polish and Ukrainian nations.

Keywords: hunting, hunting organizations, Stanislaviv, society "Vatra" ("Bonfire").

УДК 323:330.59

Студ. І.І. Бобер;

доц. Н.М. Заярна, канд. екон. наук – Львівська КА

ВПЛИВ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ НА РІВЕНЬ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ

Розглянуто залежність рівня життя населення від соціальної політики держави, запропоновано напрямки підвищення рівня життя населення та наголошено на важливості реалізації державних соціальних стандартів. Встановлено, що заходи, яких держава вживає для поліпшення рівня та якості життя населення України (підвищення мінімальної заробітної плати, прожиткового мінімуму, тощо), є недостатніми. Ук-

раїнська держава в умовах відсутності достатніх фінансових коштів повинна створити такі умови, щоб працездатні громадяни отримали гідний захист.

Ключові слова: соціальна політика, рівень життя населення, показник тривалості життя, показник смертності, мінімальна заробітна плата, прожитковий мінімум.

Постановка проблеми. Економічний розвиток будь-якої країни світу, враховуючи Україну, визначається досягнутим рівнем і якістю життя населення. У концепції "Програми розвитку Організації Об'єднаних Націй" (ПРООН) зазначено, що будь-яка держава світу в процесі свого економічного розвитку повинна насамперед створювати сприятливі умови для того, щоб життя людей було довгим, здоровим і наповненим творчістю.

Актуальність досліджуваної теми пояснюється тим, що соціальна політика держави покликана забезпечити громадянам гарантовані Конституцією України права: на життя, безпечні умови праці, винагороду за працю, захист сім'ї, відпочинок, освіту, житло, охорону здоров'я та медичну допомогу, соціальне забезпечення та сприятливе навколишнє середовище.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Різні аспекти рівня та якості життя населення досліджували вітчизняні та закордонні вчені: О.І. Амоша, Д.П. Богиня, П.Т. Бубенко, М.І. Долішній, В.В. Онікієнко, С.І. Дорогунцов, В.С. Пономаренк, М.О. Кизим, Е.М. Лібанова, С. Валентей, А. Дауренбеков, В.Ф. Майєр, В.М. Жеребін, Т.С. Клебанова, О. В. Кузнєцова, В. О. Мандибура, Н.М. Рімашевська, О.Ф. Новикова, В.Я. Райцин, О.Є. Суриков та ін.

Метою дослідження є визначення впливу соціальної політики держави на рівень життя населення.

Виклад основного матеріалу. Стратегічний курс України на побудову високорозвиненої, демократичної і правової держави, яка прагне інтегруватися у світовий та європейський економічний простір, передбачає пріоритетність досягнення соціальних цілей, орієнтацію на людські цінності, що визначають отримання нової якості життя громадян країни, запровадження різних соціальних, економічних, демократичних європейських стандартів життєдіяльності людини [3].

Життєвий рівень населення залежить, з одного боку, від способу виробництва, який характеризується відносинами власності, рівнем розвитку матеріальної бази суспільства, сфери послуг та суспільною продуктивністю праці, а з іншого – від способу життя, що визначається загальними проявами життєдіяльності людини, а саме величиною потреб у різних життєвих благах та можливістю їхнього задоволення, виходячи з пропозиції товарів та послуг на ринку та реальних доходів населення. Отже, на рівень життя населення впливає низка економічних, соціальних, політичних, культурних, інноваційних, екологічних та інших чинників [3].

Життєвий рівень населення країни характеризують показники середньої тривалості життя, народжуваності і смертності населення. Протягом останніх 18 років чисельність населення України зменшилась на 5,7 млн осіб. Щорічні темпи скорочення населення становили за цей період 0,6-1 %, тоді як у розвинених країнах світу його чисельність зростала зі швидкістю від 0,01 % (Іспанія, Італія, Німеччина) до 0,04-0,07 % (Данія, Франція, Нідерланди) на рік [1]. Кількість народжених в Україні у 2008 р. становила 67,7 % від кількості померлих. Позитивним є те, що цей показник зріс порівняно із

2007 р. на 7 %, що свідчить про підвищення народжуваності у нашій країні порівняно з попередніми роками, хоча й досі коефіцієнт смертності перевищує коефіцієнт народжуваності на 5,37 % [5].

Ненабагато кращий в Україні і показник тривалості життя. За даними ПРООН, тривалість життя в Україні становить лише 67,7 років, за власними національними розрахунками – 68 років, проти 80 років у таких країнах Європи, як Швеція, Іспанія, Італія. Нині із 117 країн світу в 11 країнах тривалість життя перевищує 80 років, в 36 країнах цей показник перебуває в інтервалі 75-80 років й у 50 країнах – 70-75 років. Україна за цим показником, навіть із урахуванням національних даних, перебуває лише на 110-му місці [2].

Поняття рівня життя населення містить три ключові аспекти: добробут населення, рівень людського розвитку та нагромадження людського капіталу. Сукупні доходи суспільства загалом і кожного із його членів окремо оцінюються як показники економічного добробуту. Індикаторами добробуту населення є: рівень доходів на душу населення, абсолютний або відносний рівень бідності, норматив споживання, забезпечення домашніх господарств матеріально-технічними ресурсами, рівень диференціації населення за доходами та споживанням, прожитковий мінімум та середня заробітна плата.

Так, незважаючи на деякі поліпшення, в Україні співвідношення мінімальної заробітної плати до прожиткового мінімуму в середньому на одну особу у січні 2009 р. становило 0,9: 1, тоді як у Польщі, Латвії та Естонії – 1,5:1 [4]. Проте, незважаючи на позитивну динаміку зростання доходів населення, значна його частина перебуває поза межею бідності. Це питання є актуальним нині для України, тому що стосується близько 13 млн осіб, оскільки рівень бідності у 2008 р. сягає 28 % [5].

До показників, які характеризують рівень життя, також відносять забезпеченість населення житлом. Так, у 2008 р. 7033 сім'ї в Україні, що становить 40,9 %, мали житлову площу у розрахунку на 1 особу нижче санітарної норми ($13,65 \text{ м}^2$) [5]. Це свідчить про те, що значна частина населення не в змозі нині придбати житло.

Основною причиною низького рівня життя населення в Україні є: відсутність оплачуваної роботи для частини працездатного населення, низька оплата праці працюючим громадянам, існування певних диспропорцій у заробітній платі, важкі умови праці, тобто неефективна соціальна політика.

Показники рівня та якості життя населення України підтверджують, що заходи, яких держава вживає для поліпшення життя (підвищення мінімальної заробітної плати, прожиткового мінімуму, тощо), є недостатніми. Українська держава в умовах відсутності достатніх фінансових коштів повинна створити такі умови, щоб працездатні громадяни отримали гідний захист.

Тому нині важливою для України є виважена соціальна політика, спрямована на регулювання соціальних відносин, соціальний розвиток та забезпечення соціальної перспективи. Пріоритетами такої соціальної політики мають бути: створення умов для забезпечення достатнього рівня життя населення, розвитку трудового потенціалу, недопущення надмірної диференціації населення за рівнем доходів, надання адресної підтримки незахищеним верствам населення, всебічного розвитку освіти, культури, науки, поліпшення охорони здоров'я населення та інші.

Література

1. **Звіт** з людського розвитку в Україні за 2008 рік: Людський розвиток і європейський вибір України. – К. : ПРООН Україна, 2008. – 122 с.
2. **Основні** показники рівня життя населення // Праця і зарплата. – 2009. – № 42. – С. 8.
3. **Папієв М.** Соціальна політика та її вплив на доходи і рівень життя населення / М. Папієв // Україна: аспекти праці. – 2004. – № 7. – С. 3-9.
4. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.stat6.stat.lviv.ua/>.
5. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

Бобер И.И., Заярная Н.М. Влияние социальной политики государства на уровень жизни населения

Рассмотрена зависимость уровня жизни населения от социальной политики государства, предложены направления повышения уровня жизни населения и подчеркнута важность реализации государственных социальных стандартов. Установлено, что мероприятия, которых государство употребляет для улучшения уровня и качества жизни населения Украины (повышение минимальной заработной платы, прожиточного минимума, и тому подобное), являются недостаточными. Украинское государство в условиях отсутствия достаточных финансовых средств должно создать такие условия, чтобы работоспособные граждане получили достойную защиту.

Ключевые слова: социальная политика, уровень жизни населения, показатель продолжительности жизни, показатель смертности, минимальная заработная плата, прожиточный минимум.

Bober I.I., Zayarna N.M. Influence social policy on standard of living.

Influence of the state social policy on the standard of living of population is considered. Main indicators of the standard of living and ways of improving the standard of living are suggested. Importance of the realization of state social standards is underlined. It is set that measures which the state uses for the improvement of level and quality of life of population of Ukraine (increase of minimum wage, living wage, and others like that) are insufficient. The Ukrainian state in the conditions of absence of sufficient financial means must create such terms, that capable of working citizens got deserving defence.

Keywords: Social Policy, Standard of Living of Population, Life Expectancy Index, Mortality Rate, Minimum Wage, Living Minimum.

УДК 351.778.51

Аспір. Л.І. Данчак¹ – НУ "Львівська політехніка"

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ЖИТЛОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГРОМАДЯН

Досліджено існуючі принципи обліку громадян, які потребують покращення житлових умов і надання їм житлових приміщень. Виявлено вади та обґрунтовано необхідність зміни концептуальних засад формування житлової черги для отримання житла та поліпшення житлових умов малозахисних громадян у процесі ринкової трансформації житлового господарства України.

Ключові слова: житлове забезпечення, черга на покращення житлових умов.

Постановка проблеми. Із переходом України на ринкові умови господарювання, держава втратила свою домінуючу роль на ринку житла, залишивши малозахисних громадян наодинці із вирішенням їхньої житлової проблеми. Ринок житла здебільшого зорієнтований на громадян із високим рівнем доходу, які можуть за власні кошти придбати житло, а малозабезпечені громадяни неспроможні його купити чи побудувати.

¹ Наук. керівник проф. В.В. Козик, канд. екон. наук – НУ "Львівська політехніка"